

Dosarul nr. 2ra-792/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. G. Manoli)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, V. Sîrbu, V. Buhnaci)

ÎNCHEIERE

23 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de Grosu Nadejda și Ovcearenco Vitalie,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Bulgac Alexandru împotriva lui Ovcearenco Vitalie și Grosu Nadejda cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 04 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse apelurile declarate de Ovcearenco Vitalie și Grosu Nadejda și a fost menținută hotărârea din 04 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La data de 27 decembrie 2018, Bulgac Alexandru a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ovcearenco Vitalie și Grosu Nadejda cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că se cunoaște de mult timp cu Ovcearenco Vitalie, întrucât erau în relații de prietenie. În anul 2010, Ovcearenco Vitalie a trecut cu traiul în mun. Chișinău, iar, dânsul a rămas în or. Florești, unde a deschis SRL „Alex-Lemnord”. La sfârșitul anului 2013, începutul anului 2014, Ovcearenco Vitalie a înregistrat firma SC „Avalancha Technologies” SRL cu sediul în sat. Colonița, în care activa împreună cu concubina sa Grosu Nadejda, care exercita funcția de contabil-șef. Încăperea pentru desfășurarea activității o arendau de la Baranov Alexandru.

A susținut că pârâții aveau probleme financiare în legătură cu desfășurarea activității comune, respectiv, de mai multe ori s-au adresat la el cu solicitarea de a împrumuta bani în numerar. De fiecare dată, după primirea sumelor bănești, pârâții îi

dădeau asigurare că în timpul apropiat vor achita sumele împrumutate, motivând că au probleme cu achitarea creditelor bancare, salariilor angajaților și a datoriilor pentru procurarea utilajului. Întrucât în acea perioadă activitatea sa economică era una stabilă, avea posibilitatea să-i ajute pe Ovcearenco Vitalie și Grosu Nadejda, cu atât mai mult că cunoștea situația financiară a ultimilor.

A indicat că, întrucât nu avea posibilitatea să se deplaseze în mun. Chișinău și nu avea activitate economică comună, retrăgea de pe contul firmei bani în numerar și îi depunea la solicitarea pârâților în conturile lor bancare deținute ca persoane fizice. Astfel, a depus pe contul pârâtului Ovcearenco Vitalie prin intermediul BC "Moldindconbank" SA următoarele sume: la 15 octombrie 2014 suma de 12 000 de lei (ordinul de încasare a numerarului nr. 2); 27 martie 2015 - 1300 de lei (ordinul de încasare a numerarului nr. 5); 01 aprilie 2015 - 1000 de lei (ordinul de încasare a numerarului nr. 1); 11 iunie 2015 - 1810 lei (ordinul de încasare a numerarului nr. 7), în total 16 110 lei. La fel, pe contul pârâtei Grosu Nadejda prin intermediul BC "Moldova Agroindbank" SA a depus următoarele sume: la 11 noiembrie 2015 - 19 000 de lei (ordinul de încasare a numerarului nr. 18932); 17 februarie 2016 - 18 000 de lei (ordinul de încasare a numerarului nr. 03208); 25 martie 2016 - 7500 de lei (ordinul de încasare a numerarului nr. 09988), în total 44 500 de lei.

A declarat că, pârâții au mai solicitat sume de bani, însă, i-a trezit îndoielei faptul că pe tot parcursul perioadei de timp de la primul transfer bănesc (15 octombrie 2014) și până la ultimul (25 martie 2016), aceștia nu i-au întors nici măcar o parte din banii împrumutați. Discutând cu mai mulți prieteni despre activitatea economică a pârâților, a aflat că în anii 2015-2016 ultimii au dobândit de la Lucinschi Andrei o freză de tăiat lemne la prețul de 60 000 de lei, dar banii nu i-au achitat, iar, Baranov Alexandru a încasat datoriile formate în urma neachitării locațiunii pentru încăperile în care își desfășurau activitatea economică, doar prin intermediul instanței de judecată. Aceste fapte de îndată ce i-au devenit cunoscute, privind acțiunile pârâților, manifestate prin dobândirea bunurilor materiale prin înșelăciune și abuz de încredere, l-au impus începând cu anul 2016, să insiste să-i fie restituiți banii împrumutați, inclusiv din cauza că au apărut probleme financiare și la firma sa.

Reclamantul a afirmat că, fiind insistent, în luna februarie 2018 a primit prin intermediul unui prieten comun Maxian Radu, suma de 10 000 lei. După restituirea acestei sume, promisiunile pârâților deveneau tot mai puțin convingătoare, apoi treptat au început să nu răspundă la apelurile lui telefonice, evitând complet, sub diferite pretexte, întrevederile personale.

A notat că, pentru a-i fi restituită toată suma depusă la conturile bancare, s-a adresat la Inspectoratul de Poliție Ciocana al D.P. mun. Chișinău și la Inspectoratul de Poliție Florești, solicitând ca Ovcearenco Vitalie să fie tras la răspundere penală pentru dobândirea banilor ce îi aparțineau prin înșelăciune și abuz de încredere. Însă, i s-a refuzat în pornirea urmăririi penale în temeiul art. 275 pct. 3 din Codul de procedură penală, din motiv că lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 190

din Codul penal, menționându-se că aceste relații poartă un caracter civil și urmează să-și recupereze prejudiciul cauzat prin intermediul instanței de judecată.

Bulgac Alexandru a menționat că, la somația expediată în adresa pârâților în vederea recuperării împrumuturilor, nu a primit nici un răspuns.

A solicitat încasarea de la Ovcearenco Vitalie în beneficiul său a sumei de 16 110 lei, transferată la contul bancar al acestuia prin intermediul BC „Moldindconbank” SA, încasarea de la Grosu Nadejda în beneficiul său a sumei de 34 500 de lei, transferată la contul bancar al acesteia prin intermediul BC „Moldova Agroindbank” SA și încasarea în mod solidar din contul pârâților a tuturor cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 15 aprilie 2019 a Judecătoriei Soroca, sediul Florești, acțiunea a fost admisă și s-a încasat de la Ovcearenco Vitalie în beneficiul lui Bulgac Alexandru suma de 16 110 lei cu titlul de împrumuturi bănești, transferate pe contul bancar al acestuia prin intermediul BC „Moldindconbank” SA, în calitate de persoană fizică, prin ordinele de încasare a numerarului. S-a încasat de la Grosu Nadejda în beneficiul lui Bulgac Alexandru suma de 34 500 de lei cu titlul de împrumuturi bănești, transferate pe contul bancar al acestuia prin intermediul BC „Moldova Agroindbank” SA, în calitate de persoană fizică, prin ordinele de încasare a numerarului. S-a încasat în mod solidar de la Ovcearenco Vitalie și Grosu Nadejda în beneficiul lui Bulgac Alexandru cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1000 de lei, taxa de stat 1524 de lei și cheltuieli poștale 23 de lei.

Prin decizia din 30 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de Ovcearenco Vitalie și Grosu Nadejda și a fost casată integral hotărârea din 15 aprilie 2019 a Judecătoriei Soroca, sediul Florești, cu restituirea cauzei spre examinare instanței competente – Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

Prin hotărârea din 04 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediu Centru, acțiunea a fost admisă și s-a încasat de la Ovcearenco Vitalie în beneficiul lui Bulgac Alexandru suma de 16 110 lei, cu titlu de datorie și taxa de stat în mărime de 483,30 de lei, achitată pentru examinarea cererii de chemare în judecată. S-a încasat de la Grosu Nadejda în beneficiul lui Bulgac Alexandru suma de 34 500 de lei, cu titlu de datorie și taxa de stat în mărime de 1035 de lei, achitată pentru examinarea cererii de chemare în judecată. S-a încasat de la Ovcearenco Vitalie și Grosu Nadejda în beneficiul lui Bulgac Alexandru suma de 1000 de lei, cu titlu de cheltuieli suportate pentru asistența juridică.

La data de 25 mai 2020 Grosu Nadejda a declarat apel împotriva hotărârii din 04 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediu Centru, solicitând repunerea în termen, admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

La data de 25 mai 2020 și Ovcearenco Vitalie a declarat apel împotriva hotărârii din 04 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediu Centru, solicitând repunerea în termen, admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

Prin încheierile din 03 iulie 2020 ale Curții de Apel Chișinău, apelurile declarate de Ovcearenco Vitalie și Grosu Nadejda au fost repuse în termen.

Prin decizia din 04 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelurile declarate de Ovcearenco Vitalie și Grosu Nadejda și a fost menținută hotărârea din 04 februarie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că potrivit materialelor cauzei, Bulgac Alexandru a împrumutat lui Ovcearenco Vitalie mijloace bănești în sumă de 16 110 lei, iar, Nadejdei Grosu Nadejda mijloace bănești în sumă de 34 500 de lei, ultimii obligându-se să restituie suma de bani împrumutată. Însă, Ovcearenco Vitalie și Grosu Nadejda nu și-au onorat obligația asumată și nu au restituit împrumutul.

Astfel, Curtea de Apel Chișinău a conchis că instanța de fond just a ajuns la concluzia temeiniciei pretențiilor înaintate de Bulgac Alexandru, încasând de la Ovcearenco Vitalie suma de 16 110 lei și de la Grosu Nadejda suma de 34 500 de lei, cu titlu de datorie. Or, conform art. 871 alin .(1) din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019), împrumutul trebuie să restituie împrumutul în termenul și în modul stabilit în contract.

Instanța de apel a indicat că, deși nu au fost întocmite contracte de împrumut cu pârâții, totuși, acordarea sumelor cu titlu de împrumut se demonstrează prin depunerile bănești la conturile bancare ale pârâților de către Bulgac Alexandru.

Curtea de Apel Chișinău nu a reținut argumentul pârâților precum că, Bulgac Alexandru s-a adresat în instanța de judecată cu omiterea termenului general de prescripție de 3 ani, deoarece în baza ordinelor de încasare a numerarelor din anii 2015-2016, au fost eliberate mijloacele bănești, însă, nu s-a stipulat termenul de restituire a acestor sume, motiv din care termenul urmează a fi calculat din momentul când debitorii au fost puși în întârziere prin somația expediată de reclamant la 17 decembrie 2018.

La data de 11 martie 2021 Grosu Nadejda a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie respinsă ca tardivă și neîntemeiată.

În motivarea recursului, recurenta a invocat că instanța de apel urma să respingă acțiunea ca tardivă, deoarece intimatul s-a adresat cu cerere de chemare în judecată la data de 27 decembrie 2018, pe când ordinele de încasare a numerarelor au fost eliberate în perioada anilor 2015-2016. Astfel, intimatul s-a adresat în judecată peste termenul general de 3 ani cu pretenția de încasare a sumei de 19 000 de lei transferate la 11 noiembrie 2015.

A susținut că termenul limită de rambursare a împrumutului nu a fost stabilit de către părți prin intermediul vreunui document scris, însă, părțile în mod verbal s-au înțeles că termenul de rambursare este până la sfârșitul lunii în care a avut loc transferul.

Recurenta a menționat că sumele transferate le-a restituit intimatului până la sfârșitul lunii, precum au convenit.

La data de 11 martie 2021 și Ovcearenco Vitalie a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie respinsă ca tardivă și neîntemeiată.

În motivarea recursului, recurentul a indicat că instanța de apel neîntemeiat a reținut ca probă ordinul de încasare a numerarului nr. 2 din 15 octombrie 2014 în sumă de 12 000 de lei, deoarece atât la rubrica „beneficiar”, cât și la „încasați”, este indicat numele lui Ovcearenco Vitalie. Prin urmare, este evident că intimatul nu are nicio calitate în acțiunile bancare efectuate prin acest ordin, or, prin ordinul dat dânsul a ridicat bani din contul său.

Cât privește ordinele nr. 5 din 27 martie 2015 în sumă de 1300 de lei, nr. 1 din 01 aprilie 2015 în sumă de 1000 de lei și nr. 7 din 11 iunie 2015 în sumă de 1810 lei, recurentul a susținut că a restituit intimatului aceste sume integral, până la sfârșitul lunii în care a avut loc transferul. Mai mult ca atât, solicitarea sumelor încasate în baza acestor ordine este depusă cu omiterea termenului de prescripție de 3 ani.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 04 noiembrie 2020.

Decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa recurenților și a reprezentantului acestora, avocatul Natalia Culeac-Reul la data de 16 decembrie 2020 (f.d. 199, volumul I), însă, lipsesc date cu privire la recepționarea acesteia. În cererile de recurs s-a indicat că avocatul a recepționat decizia la 14 ianuarie 2021.

Astfel, recursurile declarate la data de 11 martie 2021, sunt în termen.

La 13 aprilie 2021, copia recursurilor au fost expediate în adresa intimatului Bulgac Alexandru, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 30-33, volumul II),

Prin referința depusă la 04 mai 2021, intimatul Bulgac Alexandru a solicitat considerarea recursurilor ca inadmisibile.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile sunt inadmisibile din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;

d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Grosu Nadejda și Ovcearenco Vitalie nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recursuri nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza

Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursurile declarate de Grosu Nadejda și Ovcearenco Vitalie, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Grosu Nadejda și Ovcearenco Vitalie, ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursurile declarate de Grosu Nadejda și Ovcearenco Vitalie se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic